

Total No. of Printed Pages—4

3 SEM TDC GEPL (CBCS) GE 3

2025

(Nov/Dec)

PHILOSOPHY

(Generic Elective)

Paper : GE-3

(**Fundamentals of Indian Philosophy**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : 1×8=8

Choose the correct answer :

(a) ভাৰতীয় দৰ্শন তাত্ত্বিক/ব্যৱহাৰিক।

Indian philosophy is theoretical/practical.

(b) ভাৰতীয় দৰ্শনৰ ছয়টা/নটা সম্প্ৰদায় আছে।

There are six/nine systems in Indian philosophy.

(2)

- (c) জৈন/বৌদ্ধ দর্শনে অনেকান্তবাদ মত সমর্থন কৰে।
The Jaina/Buddha philosophy advocates Anekāntavāda.
- (d) চার্বাক দর্শনৰ মতে প্রত্যক্ষ/অনুমান জ্ঞান লাভৰ একমাত্র উপায়।
Cārvāka philosophy admits perception/inference as the only source of knowledge.
- (e) সাংখ্য/যোগ দর্শনে ঈশ্বৰক বিশ্বাস নকৰে।
Sāṅkhya/Yoga philosophy does not believe in God.
- (f) কপিল/পতঞ্জলি যোগ দর্শনৰ প্রবর্তক।
Kapil/Patañjali is the founder of Yoga philosophy.
- (g) ন্যায় দর্শনৰ মতে লৌকিক প্রত্যক্ষ দুই/তিনি প্রকাৰৰ।
According to Nyāya philosophy Laukika Pratyakṣa (ordinary perception) is of two/three types.
- (h) বৈশেষিকসকলে পাঁচবিধ/সাতবিধ পদার্থক স্বীকৃতি দিয়ে।
The Vaiśeṣikas recognize five/seven categories.

26P/226

(Continued)

(3)

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) : 5×4=20
Write short notes on (any four) :
- (a) ভাৰতীয় দর্শনৰ প্রকৃতি
Nature of Indian philosophy
- (b) অনেকান্তবাদ
Anekāntavāda
- (c) সাংখ্য দর্শনৰ 'গুণ'
'Guṇa' in Sāṅkhya philosophy
- (d) সৎকাৰ্যবাদ
Satkāryavāda
- (e) বৈশেষিক দর্শনৰ 'দ্রব্য'
'Dravya' in Vaiśeṣika philosophy
3. ভাৰতীয় দর্শন কি? জীৱন আৰু প্রয়োজনীয়তাৰ পৰা দর্শন উদ্ভৱ হয়নে? তোমাৰ অভিমত দাঙি ধৰা। 3+10=13
What is Indian philosophy? Does philosophy spring from life and its necessities? Give your opinion.
অথবা / Or
ভাৰতীয় দর্শনৰ বিৰুদ্ধে উত্থাপিত অভিযোগসমূহ বিচাৰ কৰা। 13
Examine the charges against Indian philosophy.
4. চার্বাক দর্শনৰ অধিবিদ্যা সম্পর্কে আলোচনা কৰা। 13
Discuss the metaphysics of Cārvāka philosophy.

26P/226

(Turn Over)

(4)

অথবা / Or

বৌদ্ধ দৰ্শনৰ অষ্টাংগ মার্গৰ বিষয়ে বহুলাই আলোচনা কৰা।

Discuss thoroughly the Eight-fold Path of Buddhism.

5. সাংখ্য দৰ্শনত পুৰুষ কি? পুৰুষৰ অস্তিত্ব প্ৰমাণৰ কাৰণে সাংখ্য দৰ্শনে আগবঢ়োৱা যুক্তিসমূহ আলোচনা কৰা। 3+10=13

What is Puruṣa in Sāṃkhya philosophy? Discuss the arguments put forward by Sāṃkhya philosophy in order to prove the existence of Puruṣa.

অথবা / Or

- অষ্টাংগ যোগৰ বিভিন্ন স্তৰসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 13
Explain the various stages of Aṣṭāṅga Yoga.

6. নৈয়ায়িকসকলে কাৰ্যকাৰণ সম্বন্ধ আৰু ব্যাপ্তিৰ ভিত্তিত কৰা অনুমানৰ শ্ৰেণীবিভাজন ব্যাখ্যা কৰা। 13

Explain the Nyāya classification of Anumāna on the basis of causal relation and Vyāpti.

অথবা / Or

বৈশেষিক দৰ্শনৰ পদাৰ্থৰূপে অভাবৰ ব্যাখ্যা কৰা আৰু ইয়াৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰ বৰ্ণনা কৰা।

Explain the Vaiśeṣika category of non-existence (Abhāva) and illustrate its different forms.

★★★